

KUTYELŐZÉDRŐN

kisdobos

1989. MÁRCIUS

SAJTE.

KISDOBOS KÉPTÁR

Magyarországon a 19. század első felének eseményekben gazdag korszakát így nevezik: reformkor. Szabályozták a folyókat, megindult a gőzvasút, épült a Lánchíd a Dunán, megalakult a Akadémia. Sok kíváncsi külföldi polgár látogatott hazánkba. Útiélményeiket jól sokszorosítható formában örökítették meg. A látványt acéllemezekre, rézlemezekre metszették, kőre rajzolták, majd festékezés után nyomtatták.

A képen a Váci utcát láthatjátok. Ilyen volt az 1840-es években.

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6-10 éveseknek. XXXVIII. évf. 3. sz. Főszerkesztő: **Jani Gabriella**. Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: **dr. Király G. István**. Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 116-660. Készült a Kossuth Nyomdában 89.0007. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502, telefon: 660-162. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest XIII., Lehel út 10/a. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 150 Ft. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A címlap **Szász Endre** munkája.

A szerkesztőség munkatársai: Ferenczy Ágnes, Gaál Ödönné, Kóka Rozália.

Fekete kenyér

Miért aggódol lelkem jó anyám,
Hogy kenyeretek barna, e miatt?
Hisz meglehet: ha nincs idehaza,
Tán fehérebb kenyérrel él fiad.
De semmi az! csak add elém, anyám,
Bármilyen barna is az a kenyér.
Itthon sokkal jobb ízű énnekem
A fekete, mint máshol a fehér.

Szalkszentmárton, 1845. július 13–21 között

A tavaszhoz

Ifjú lánya a vén télnek,
Kedves kikelet,
Hol maradsz? miért nem jelensz meg
A világ felett?

Jöszte, jöszte, várnak régi
Jóbarátaid;
Vond föl a kék ég alatt a
Fák zöld sátraid.

Gyógyítsd meg a beteg hajnalt,
Beteg most szegény,
Oly halványan üldögél ott
A föld küszöbén;

Áldást hoz majd a mezőre,
Ha meggyógyítod:
Édes örömkönnyekeket sír,
Édes harmatot.

Hozd magaddal a pacsírtát,
Nagy mesteremet,
Aki szép szabad dalokra
Tanít engemet.

S ne feledd el a virágot,
Ne feledd el ezt,
Hozz belőle, amennyit csak
Elbír két kezed.

Nagyobbodtak a halálnak
Tartományai,
S bennök sokan a szabadság
Szent halottai;

Ne legyenek szemfedőtlen
Pusztasírok alatt,
Hintsd reájok szemfedőül
A virágokat!

Pest, 1848, április

15-dik március, 1848

Magyar történet múzsája,
Vésőd soká nyugodott,
Vedd föl azt s örök táblára
Vésd föl ezt a nagy napot!

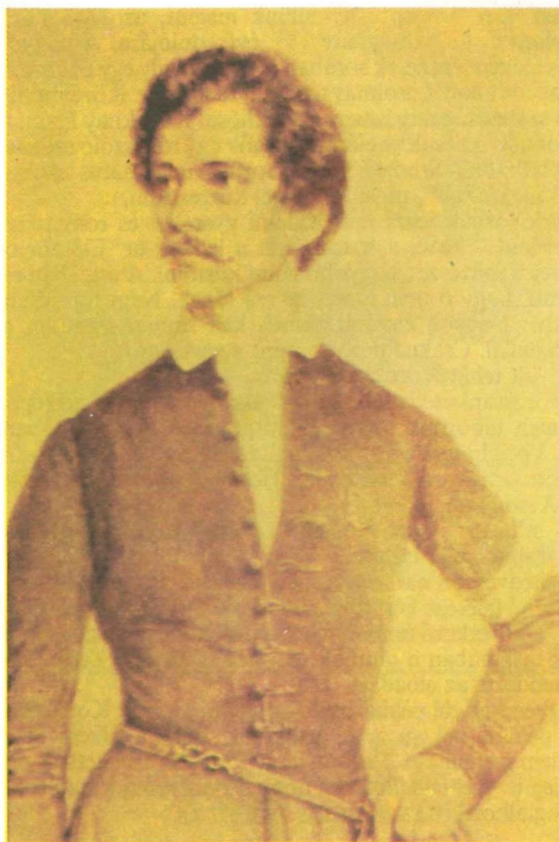
Nagyapáink és apáink,
Míg egy század elhaladt,
Nem tevénék annyit, mint mink
Huszonnégy óra alatt.

Csattogjatok, csattogjatok,
Gondolatink szárnyai,
Nem vagytok már többé rabok,
Szét szabad már szállani.

Szálljatok szét a hazában,
Melyet eddig láncotok
Égető karikájában
Kínosan sirattatok.

Szabad sajtó!... már ezentul
Nem féltelek, nemzetem,
Szívedben a vér megindul,
S éled a félholt tetem.

Pest, 1848. március 16. **részlet**

Petőfi Sándor Barabás Miklós litográfiája

Gyerekhősök

Ha időgépbe ülnél és visszaröppennél 140 évet a történelemben, csatára készülő seregek őrtüzeit látnád. Már egy éve, hogy 1848. március 15-én győzött Pesten a forradalom, s annak is fél esztendeje, hogy a honvédek Bécsig kergették a betolakodókat.

A magyar táborokban jónéhány korodbeli, vagy nálad alig idősebb fiú van. Puskát tisztítanak, a kardforgatást gyakorolják. Legtöbbjük mellett dob, hiszen a csatákban ez a fegyverük: harcra buzdít, rohamra szólít.

Kisdobosok – a névadóink.

Hogyan kerültek a seregbe, amikor szigorú a parancs: gyermek nem sorozható?

A tél a felkészülés ideje volt. Északkeleten, a Hernád völgyében hetekig folyt a küzdelem – nem bírt egymással a magyar és az osztrák sereg. A kis falvakból menekült a nép a Zemplén eredeibe vagy a honvédseregbe. Ha termete engedte, korát letagadva, a gyermekember is.

A nagykanizsai Szabó Jóska kisbojtár volt, s mint környékbeli, futárként vitte a híreket a seregek között. Csapatot vezetett erdei ösvényeken, felderítette az ellenség táborát. Tokajnál a bekerítéstől mentette meg a honvédeket.

A fiatal tiszt, Karsa Ferenc, maga mellé vette a bátor fiút, aki mellette esett el áprilisban Tápióbicskén, a hídi csatában. A főhadnagy naplójában siratta el a kis hőst.

Egy másik fiú, Koroknay Dániel, ugyanitt még a harci dobot verte. Ő is a hegyaljai csaták során csatlakozott a sereghez, hogy végigküzdjé a dicsőséges tavaszi hadjáratot. Isaszegnél kitünteti magát, s tagja lesz Damjanich legendás vörössipkás egységének. Vác, Nagysalló után a komáromi ütközetben már főágyús! Itt súlyosan megsebesül. Egy ácsi család veszi gondjaiba, bújtatja, ápolja, s temeti el tisztességgel a tizennégy éves főágyúst. Sok évtizeden át őrizte a temető és az emlékezet a nevét, míg egy ácsi őrs néhány éve felkutatta a szülőfalut, Mádot.

Ha a térképen Mád és Ács között a nagy csaták színhelyét összekötöd, a vonal – mely a gyermekhősök útja – szinte átszeli az országot. A hazaszeretet tetteinek útja ez, melyen ki tudja hány kisdobos, tizenéves honvéd jár.

Ácson, a csatahelyeken működő úttörőcsapatok által állított kopjafák őrzik a főágyús emlékét; Mádon az iskolában kisdobos múzeumot rendeztek be. Az emlékgyűjtemény ismerteti a látogatókkal a gyermekhősök tetteit.

Szarvas László

Koroknay Dani üzenete

Tavas van. Ünnepre készülünk megint, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 141. évfordulójára. A hagyományos megemlékezések sorában föltűnt tavaly egy új kezdeményezés. Mádon Koroknay napokat rendeztek. Középpontjában a szabadságharc ismert gyerekhőse: Koroknay Dani, a kisdobos állt. Az emléke előtt tisztelgők egy róla szóló színdarabot is láthattak. Szerzője Kiss Pál prűgyi református lelkész.

Amit megtudtam, most jó szívvel közreadom.

– Kisdobosnak lenni nem valami gyerekes és romantikus dolgot jelent – kezdi a beszélgetést a lelkész úr. Először is dobos verni művészet, nagyobb, mint kürtölni. A csatában ez azt jelenti, hogy ő nem lőhet, de reá lőnek. Nem húzódnak fedezékbe. Nagyon elszánt hősnek kell lennie, számolni a biztos halállal. Csaknem olyan mint a zászlótartó.

– Ki volt tehát Koroknay Dani?

– A vörössipkás kisdobos mindenképpen korának jelképe. Damjanich tábornok seregében főtüzer lett, tehát valóban létezett. Végigharcolta a szabadságharcot. A Komárom körül vívott csatákban még részt vett. Tizennégy évesen halt hősi halált. Ácson van eltemetve.

– Mi adta az ötletet A mádi kisdobos: Koroknay Dániel című darabja megírásához?

– Legkedvesebb barátom és lelkésztestvérem magyar szakos tanárno felesége kért tőlem színdarabot. Az volt a kikötése, hogy a következő év március 15-én előadhassák azt a mádi általános iskolában a tanulók. Ez meg is történt. Zergi Gáborné rendezte az előadást.

– A gyerekek elé példaképül állított valódi hős, Koroknay Dániel példája nekem arról árulkodik, hogy a lelkész úr a történelem szerelmese. Tudom, hogy Prűgyön született, és ott él jelenleg is. Azt is hallottam, hogy helytörténeti kutatásokkal is foglalkozik.

– Mindig érdekelt a magyar történelem. Már hatéves korom előtt meg kellett tanulnom írni-olvasni, lovagolni és a Tiszában úszni. Hatéves korom előtt olvastam például az Egri csillagokat. Szerettem a felnőttek társaságában lenni, amikor „meséltek” a régmúltról, a Taktaköz és Hegyalja történetéről. A sárospataki kollégiumban helytörténettel is foglalkozunk. Nagyapám, Tót Károly teológiai végzettséggel lett Prűgyön tanító. Ő volt a híres-nevezetes Móríz Zsigmond tanító bácsija is. Dézsahordó rúddal tángálta el a „kis-tanító” Zsiga gyereket a többiek rendetlenségéért és tudatlanságáért. Anyai nagyapám rajongója volt II. Rákóczi Ferencnek és a negyvennyolcasoknak: Kossuthnak, az aradi tizenháromnak, Petőfinek. Édesapám erdélyi menekült lelkész volt. Ő pedig Bocskai, Bethlen, Rákóczi Erdélyéért lelkesedett.

Elgondolkodtam a lelkész úr szavain. Vajon a mai gyerekeknek mesél-e valaki a régi időről, s mit jelentenek nekik ezek a szavak: család – nemzet – haza – hazaszeretet?

Ilosvai Ferenc

Fotó: Wágner Margit

Zdraka Bogdanova

Márta anyó

A hónapok: emberek – 11 fivér és 1 nővér. Január a Nagy Favágó, február a Kis Favágó. Csak a 3. hónap a nő. A harmadik hónapot a bolgárok nem márciusnak, hanem Mártának, Márta anyónak hívják. Félték megharagítani. Az öregasszonyok nem mentek el hazulról, hogy ne találkozzanak Márta anyóval és fel ne bősziítsék. Márta anyónak fiatal nővel kellett találkoznia, hogy vidám és nevetős legyen. Ekkor szép és meleg időt várhattak.

A mai emberek azt mondják, ha a férfiak egész évben jók, a márciusi idő is jó, mert Márta anyó mosolyog. Ha a férfiak nem olyan kedvesek, Márta anyó haragszik és rossz idő van. Március elsején az időjárásról tudja mindenki, hogy a nők meg voltak-e elégedve a férfiakkal vagy pedig nem.

Régi időben március elsejének reggelén a nők kiakasztottak a házra egy darab piros szövetet; azt hitték, ezzel vidámabbá teszik Márta anyót. Úgy vélték, hogy a piros szövetdarab jó egészséget hoz, és távol tartja a szemmel verést. A nők fehér és piros pamutot sodortak össze, abból karperecet készítettek a gyerekeknek és az ifjú feleségeknek. Ezt a karperecet martenicának hívják. A fehér és a piros szín az egészséget jelenti; az emberek mindig csak fehérek és pirosak, azaz fehér és piros arcúak legyenek. Amikor az új asszony megérkezett a férje házába, az első évben az anyósa aranypénzre kötött martenicát adott neki, hogy egészséges legyen és sok fehér-pirosposzgás arcú gyereket szüljön. Ezt a martenicát addig viselték, amíg meg nem látták az első gólyát vagy fecskét. Akkor levették, és egy kő alá rejtették. Bizonyos idő múlva felemelték a követ és a kő alatt talált állatokból az állatszaporulatra következtek; ha hangyát találtak, szaporodni fognak a juhok, ha gilisztát, az állatok egészségesek lesznek.

*

Egykor Márta anyó szép volt és fiatal, két fogsora mint a gyöngy, haja aranyárga, szeme szebb volt a felhőtlen égnél, testtartása kecses. Mindaddig szép fehér és piros arcú marad, amíg viseli a fehér és piros selyemből szőtt övét.

Am egyszer a legfiatalabb fivére, a Kis Favágó csellel ellopta a szép Márta övét. Egy nehéz kő alá rejtette a mezőn. Könny csillant Márta szemében. Kereste mindenütt, kérdezgetett felőle, de sehol sem lelte. Nagy sokára a pajkos favágó elhatározta, hogy visszadja az övet. De elfelejtette, hogy melyik kő alá rejtette.

Hervadni kezdett a fiatal szépség. Teltek-múltak az évek. Sudár termete púposá vált. Üde, pirosposzgás arca sápadt, ráncos lett. Ekkor Márta gondterhelt, gonosz öregasszonyá változott. És amikor újból lejött a földre, elküldte hírnökét, a gólyát, hogy ke-

resse meg a kövek alá rejtett övét. Aki megtalálja, annak teljesül a kívánsága.

Ettől kezdve nevezik az emberek Márta anyó csodálatos övét Márta fonalának (martenicának).

*

Mi, mai bolgárok, martenicával köszöntjük egymást: a fehér színnel szépséget, a pirossal egészséget kívánunk. A következő jókívánsággal cserélünk martenicát: „Boldog március elsejét!” „Boldog tavaszt!” vagy leggyakrabban: „Boldog Márta anyót!”

Az első világháború után a martenica jobban elterjedt, több változatú lett. Az egyszerű fehér-piros pamuthoz bojtot, kis labdát (korongot), különféle díszítéseket kötnek. Mindezek a tavaszt, a boldogságot és a sikert jelképezik, hogy így köszönthessük barátainkat, amikor martenicát cserélünk: „Boldog Márta anyót!”

Eszperantóból fordította Könczöl Ernő

**Nagy veszteség érte azokat,
akik szeretik a verseket.
meghalt Weöres Sándor.
Emlékét megőrizzük.**

Bemutatjuk

Rubik Ernő feltalálót

Hófehér szép arányú épület a Rubik stúdió otthona. Bent ugyanolyan szép tagolású szobák és vakító fehérség. A bejárati ajtóval szemben a földön – falnak támasztva – Rubik Ernő mosolyog egy plakáton. A belső szobában nagy fehér asztalnál ül Rubik Ernő. Ez a szoba is szinte üres. Építkezik a stúdió. Ül Rubik Ernő a fehér asztalnál piros pulóverben, farmerben. Nem mosolyog. Felel a kérdéseimre.

– A gyermekkorom? Nem emlékszem a részletekre. Talán még nem vagyok annyira öreg. De a balatoni nyaralásokra emlékszem. Apám, aki mérnök és tevékeny ember, saját kezűleg építette a nyaralónkat. Nagyon sok szerszáma volt. Természetes volt, hogy én is fúrok-faragok. Játékokat, repülőgépeket, hajót csináltam. Örömet adott, éppúgy, mint a rajzolás. Minden gyerek rajzol, csak aztán abbahagyja. Én nem. Talán az is más volt a rajzaimban, hogy én a természet után rajzoltam. Azt, ami körülött: fákat, virágokat, állatokat. Kirándulásokra emlékszem, amikor olyan jó volt elővenni a papírt és rajzolni, festeni.

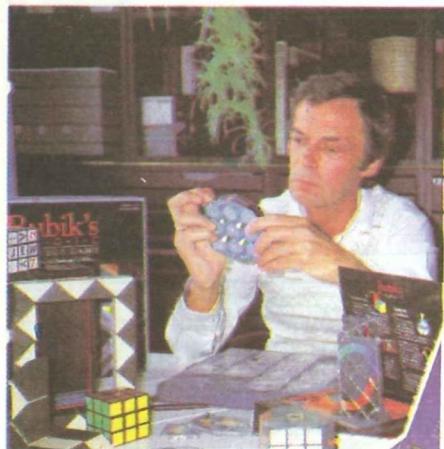
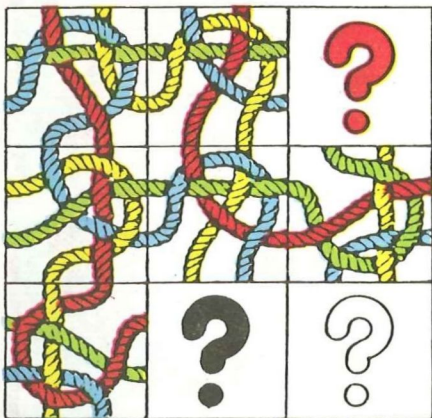
Míg beszél, arra gondolok, talán nincs is itt semmi titok. Rubik Ernő és az általa tervezett játékok titka egyszerű: olyan munkát kell csinálni, ami örömet ad. Nekem, neked, másoknak, magadnak. (Mert most utólag bevallhatom, azt akartam megtudni, hogyan lett a hajdani kisgyerekből híres ember: a Rubik-kocka, a bűvös négyzet és számtalan más játék tervezője, kitalálója, a Tervezzünk tárgyakat pályázat támogatója, a Rubik stúdió vezetője.)

– Nem voltam kitűnő tanuló, csak jeles. De nagyon szerettem a matematikát és hamar kiderült, vonzódok a művészetekhez. Ezért mentem a Képző- és Iparművészeti Gimnázium szobrász szakára. Utána a Műegyetemen tanultam építészetet. Utólag visszagondolva nagyon logikus döntés volt ez. Mindaz, ami vonzott, érdekelt, együtt van az építészetben. Szépet és használhatót csinálni egyszerre – ennek az örömet adja az építészet. Az egyetem után ismét diák lettem, belső építészetet tanultam a Képző- és Iparművészeti Főiskolán. Ott is maradtam tanítani, és csak két éve hagytam abba. A stúdióbeli munka és tanítás együtt nem ment. A stúdióban játékot, bútort, konyhai eszközt, azaz mindent tervezzünk, amiben valami új, valami plusz van. Itt már annyi a munka, hogy egész embert kíván. Ha az ember vállal valamit, azt csinálja jól és tisztességesen.

Egész idő alatt úgy éreztem, hogy feltartom. Biztosan így is volt. Ha arra gondolok, hogy egy ilyen embert hány újságíró faggat. Unalmas lehet mindig ugyanazt elmondani. Beszélgetésünk alatt kétszer mosolyodott el. Először, amikor a gyerekeit említette, másodszor, amikor Picit, az ötvenkilós rotweilert, a kuttyáját.

Búcsúzóul kaptam egy Gubancot. Ez a legújabb Rubik-játék. Ezt a játékot, csakúgy, mint a többi, játszhatod magányosan, de versenyezhet is. Én egyedül kísérleteztem, hogy a kék-sárga-zöld-piros fonalak hálójá szépen összesimuljon. Egyelőre bizakodom. Még csak két napja próbálkozom.

Ferenczy Ágnes

Megy a gyűrű vándorútra

Szerkesztőségünk közel egy éve, 1988. május elsején indította útnak a Megy a gyűrű vándorútra akciót, melyhez **Liv Ullmann Választások** című könyvének egyik részlete adta az ötletet.

A neves, norvég származású színésznő a 80-as évek elején, az UNICEF (az Egyesült Nemzetek Szervezete Gyermeksegélyezési Alapja) jószolgálati megbízottjaként járta a fejlődő országokat. Felkereste azokat az államokat, ahol naponta gyerekek ezrei halnak meg táplálék, ivóvíz és gyógyszer hiánya miatt. Az UNICEF által támogatott táborokat, menhelyeket járva egyszer ez történt vele:

„Nagy hasú, ritka hajú, alutáplált kislányt hoznak az utcáról a gyermekotthonba. Piszkos kis kezével izgatottan tapogatja a ruhám, az arcom.

Áhítattal nyúl a nyakláncomhoz – igen tetszik neki.

Kezembe veszem apró ujjait, és közben hozzáérek pirosköves kis gyűrűjéhez is.

A kislány hirtelen mozdulattal leveszi ujjáról a gyűrűt, és sugárzó arccal felém nyújtja.

Egy hónappal később egy washingtoni iskolában mesélem el ezt a jelenetet. Mondókám végeztével felállok, és ekkor odajön hozzám egy tizenhárom év körüli diáklány. Gyönyörű ezüstszíves gyűrűt ad a kezembe, azt mondja, vigyem magammal, ha megint útra kelek.

– Adja oda ezt a gyűrűt egy szegény gyereknek. Olyannak, akinek az égvilágon semmije sincs, és mondja meg neki, hogy egy jó barát küldi.

Mesélek a két gyűrűről New York-ban, egy kvéker vallási közösség összejövételén. Hallgatóim fantáziáját megmozgatja a két kislány története, és akciót szerveznek. Megkezdődik a „megy a gyűrű vándorútra” játék. Egyre bővül a kör, egyre többen állnak közénk. Egyszerű a játékszabály: mindenki kap egy olcsó kis gyűrűt, melyet egy hónapig hordhat. Ez alatt az idő alatt pénzt kell küldenie egy gyermekalapítványnak – bármely csekély összeg legyen is –, s közben új tagokat kell toboroznia a társasjátékhoz. A hónap lejártával továbbvándorol a gyűrű, s tovább száll a történet.

Igy lett az ázsiai kis árva megalapítója egy huszonötezer dolláros alapítványnak, amelyet egy árvaház építésére szánunk.”

Te is segíthetsz!

A Kisdobos szerkesztősége olcsó gyűrűket bocsátott útra, melyek azóta is vándorolnak. Vannak olyan iskolák, úttörőcsapatok, ahol maguk a gyerekek készítették a gyűrűket (fonalból, szalmából, háncsból, nemezből, gyöngyből stb.). Ezeket adták tovább. Akihez elért a gyűrű, azok egy csekély

összeget befizettek az UNICEF gyermeksegély alapjára. Az összegyűlt pénzből oltóanyagot, gyógyszert, ivóvizet és alapvető élelmiszereket juttatnak a fejlődő országok gyermekeinek. Természetesen hazai gyermekalapítványokra is szervezhető gyűjtés. Ha az összegyűlt pénzt postai utalványon fizetitek be, akkor feltétlenül írjátok rá a számlatulajdonos nevét és címét. A feladó közleményeihez írjátok oda: Megy a gyűrű...

Részletesebb tájékoztatást a Kisdobosok Zsebkönyve 26–28. oldalán találhattok.

Gyermekekért KISZ KB 1138 Budapest, Kun Béla rkp. 37–38. – MNB 235-90172-5253 (Átutalási postautalvány a csapatvezetőnél!)

UNICEF Magyar Külker. Bank Rt. Budapest, 218-98907 UNICEF forintszámla.

Gyermekek a gyermekek egészségéért OTP XIII. Visegrádi u. 7/b. 217-98292-3861 számla javára.

SOS Gyermekfalu Magyarországi Egyesülete Budapest, V. ker. fiók 508-9402 számla javára.

Figyelem! A gyűrű útjáról nemcsak mi várjuk a tudósításokat, hanem a KÖLYÖK-RÁDIÓ szerkesztősége is.

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

(Tamási Áron)

Arra kérlek, hunyd be a szemed, és próbáld elképzelni, hogy el kell hagynod az otthonodat. Azt a helyet, ahol eddig éltél, ahol már ismerősek a fák göcsörtjei, az út hepehupái. Ott kell hagynod a barátaidat, rokonaidat, a kedvenc babádat, a focilabdádat. Talán csak hosszú-hosszú évek múlva mehetsz vissza, hogy megnézd: megvan-e még a régi barátok, milyen magasra nőttek a fák s gödrös-e még a régi iskolába vezető út?

Ugye mindez elképzelhetetlen? Pedig élnek gyerekek, akiknek ilyen a sorsuk. Új hazát és új házat kellett keresniük. Eddig csak a tévéhíradóban láttál ilyen gyerekeket. Most itt vannak közöttünk, itt élnek velünk. Nem távoli földrésről érkeztek, nem idegenek. Magyarok. Azért hagyták el otthonukat, hogy magyarok maradhassanak. Ha nincs a családban Erdély-

ben élő rokon, jó barát, akkor talán nem is tudtad, hogy a határainkon túl is élnek magyarok. Rajtunk, rajtad is múlik, mennyire érzik otthon magukat, hogy majd amikor véglegesen letelepedhetnek nálunk, emelt fővel vallják hazájuknak Magyarországot.

De idő kell ahhoz, míg megismerik az itteni szokásokat, míg ismerős lesz az utca, melyen iskolába járnak, a város, a falu, s a benne élő emberek. Mit tehetsz? Segíthetsz a tanulásban – ők másképp és többnyire nem is magyarul tanultak. Könyveket adhatsz, játékokat, hogy ne legyen üres az albérlet. Ha vendégül látsz őket, akkor megismerhetik tőled, hogy mi hogyan élünk: hogyan szomorkodunk és hogyan ünneplünk. De legfőképpen barátságot adhatsz. Arra a barátságra gondolok, ami szavartató, megbízható, amire építeni

lehet. Ez a legnehezebb, a legtöbb.

*

Örölnék, ha írnátok erről. Szeretném, ha megismernétek egymás életét. Csak így lehet becsülni, megszeretni másokat. Ezért szeretném közölni a leveleiteket.

F. Á.

Itthon otthon

Horváth Danielláról csak annyit tudtam, hogy Békéscsabán a szlovák nyelvű általános iskola 3. osztályos tanulója. Bizonyosan ti is megkérdeztétek volna, hogy ő miért pont a szlovákot választotta, hiszen nem világnyelv. A válasz nagyon egyszerű: édesanyja cseh-szlovák állampolgár, szülei természetesen azt szeretnék, ha Daniella anyanyelvi szinten beszélne a szlovákot. (Nincs egyedül. Magyarországon sok olyan ember él, aki szlovákul beszél vagy szlovák nemzetiségű.) Nem

is kerül igazán nagy erőfeszítésbe, mert anyu néha szlovákul mesél, néha pedig magyarul. Leginkább azonban nagymama mesél sokat a második anyanyelven, hiszen ő Csehszlovákiában él. Daniella és szülei legutóbb a nyári szünetben jártak „otthon”.

Furcsa ez a kettősség, hiszen ha a nagyinál van, akkor hazavagyódik, ha itthon van, akkor ott szeretne lenni.

Így van ez a két nyelvvel is. A suliban a tanórákon szlovákul beszélnek, a szünetekben egymással magyarul. A barátok itthon magyarok, otthon pedig szlovákok. Ahogy Daniellát hall-

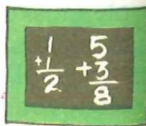
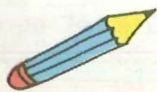
gatom, mindezt egyre természetesebbnek érzem. Olyan ez, mint amikor az első idegen nyelvvel barátkozunk, morzsolgatjuk magunkban az új kifejezéseket, és arról ábrándozunk, hogy már folyamatosan beszélünk ezen a nyelven. Velünk ellentétben Daniella és szlovák anyanyelvű társai életének ez valóságos része.

Két nyelven beszél, gondolkodik, néha álmodik is, de ez így van rendjén. A lehetőséget, hogy idegennyelvű iskolában tanulhat később fogja igazán értékelni.

Sz. B.

UNICEF-QUIZ 3.

Az UNICEF sokat segít a gyerekeknek a tanulásban. A képek közt két kakukktojást találsz. Ezt a kettőt kell beküldeni. Ugye nem felejtetted el, hogy össze kell gyűjteni a megfejtéseket, és egyszerre kell a címünkre elküldeni? Érdemes, mert sokféle, ötletes ajándékot nyerhetsz!

A Hamupipőke

Szombat este volt.

Kint süvített a hóvihár, de a takaros kis szobában meleg volt. Az anya a kályha mellett ült és font. A nagymama kis tarka rongyokat vágott, hogy majd szőnyeget készítsen belőlük, s a kislány ezeket teker-te gombolyaggá. A fiú az apukájával ült az asztalnál a petróleumlámpa mellett. Olivastak.

Akkora csend volt a szobában, hogy hallani lehetett a rokka pörgését.

– Olvass fel nekünk egy mesét! – mondta a fiúnak a nagymama.

– Melyiket?

– A Hamupipőkét! – kiáltotta a kislány.

És a fiú olvasott Hamupipőkérről, arról, hogyan vitték neki a galambok a mogyorófárról a szép ruhákat, és a kislány úgy hallgatta, hogy elfelejtette a rongyocskákat teker-ni a gombolyagra.

Amikor a fiú abbahagyta, mentek aludni. De a kislány nem aludt.

Állandóan Hamupipőke lebegett a szeme előtt csillagokkal díszített, fényes ruhájában.

Ó, ha ő is tudna már olvasni!

Holnap ezt a mesét olvasná, akár százszor is.

Szlovákból fordította:

Kníchal Tamás

a budapesti szlovák nyelvű általános iskola

3. osztályos tanulója

O Popoluške

Bola sobota večer.

Vonku zavýjala fujavica, ale vo vyriadenej izbietke bolo príjemne teplo.

Mama sedela pri peci a priadla. Stará mama strihala pestré handričky do kobercov a dievčatko ich navíjalo na klbko. Chlapček s otcom sedeli za stolom pri malej petrolejovej lampe a čítali.

V izbe bolo tak ticho, že bolo počut vrčanie vretena.

– Prečítaj nám nahlas dajakú rozprávku! – povedala chlapcovi stará mama.

– A ktorú?

– O Popoluške! – vyhlklo dievčatko.

A chlapec čítal o Popoluške, ako jej holúbky nosili v orieškoch krásne šaty, a dievčatko tak počúvalo, že zabudlo aj handričky navíjať na klbko.

Keď chlapec dočítal, išli spať.

Len dievčatko nespalo.

Stále sa mu pred očami ukazovala Popoluška vo hviezdičkových a slniečkových šatách.

Ach, keby už vedelo čítať!

Zajtra by si tú rozprávku čítalo celý deň, hoci aj sto ráz!

Egyszer volt

Fotó: Kunkovács László

Húsvéti történet

Nyúl! Mikor hímezzük a tojásokat? – kérdezte már ötödször Panni lányom.

– Várj egy kicsit! Mindjárt befejezem a takarítást. Felhúszom a tiszta ágyneműt, felteszem a függönyöket, és máris hímezzük a tojásokat. Mindjárt jön Zsoltika és Bogyó, ők is szeretnék megtanulni, hogyan kell tojást írni.

– Nyulinka! En addig nem tudok várni – mondta Pannám határozottan, komolyan.

– Na, nem bánom, végy ki egy tojást a tányérból és hímezd ki! – mondtam engedékenyen. Folytattam a takarítást. Panna kivett egy tojást valahonnan s színes filctollaival mindenféle figurákat rajzolt rá. Hamarosan megérkezett Zsolt és Bogyó.

Egy tálkában ökölnyi méhviaszt tettem a tűzhelyre. Egy fazékba piros, egy másikba zöld festéklevet készítettem. Míg olvadt a viasz, addig a tojásfestés eredetéről olvastam fel nekik. „Gyulai monda szerint egy asszony éppen a színben szedte a tojásokat, amikor Jézus feltámadásának hírért meghallotta. A kötőjébe rakott tojással sietett a szomszédba, ahol a hírt kételkedve fogadták: úgy támadt ő fel, mint ahogy piros a tojás a kötődben. Erre a hírhozó asszony a kötőjébe nézett, és csodálkozva látta, hogy minden tojás megpirosodott. Ennek emlékeztére festenek a tojást húsvétra.”

A méhviasz füstölni kezdett. Leültettem a gyerekeket. Ölükbe egy-egy konyharuhát tettem, s egy-egy írókát adtam a kezükbe. A két nagyobb

egy mintakönyvből kezdte másolni a szebbnél-szebb mintákat. Kantáros, ördögtérgyes, gereblyés... Panna keze alól szép szabályos figurák kerekedtek. Zsolti több viaszt csepegtetett a nadragjára, mint a tojásokra. Bogyó apró pettyeket hintett a tojásokra. Amikor az összes főtt tojást megírtuk, akkor felét a piros, felét a zöld lébe eresztettük óvatosan. A tojások elmerültek a színes lében, s ott, ahol nem volt viasz, szépen megszínesedtek. Ezután egy-egy konyharuhát a tűzhely oldalához nyomtunk s a forró ronggyal letöröltük a viaszt. A viasz helyén szépen kirajzolódott a minta. Végül egy-egy darabka szalonnabőrrel kifényesítettük a hímes tojásokat.

Húsvét hétfőn Panna sietve öltözködött. Felvette a legszebb ruháját. Még reggelizni se akart, úgy várta a locsolókat.

Sorra jöttek. Gabi és Karcsi, Panna osztálytársai, Gergely, Zsolt, Péter az unokatestvérei. A tányérról sorra fogytak a hímes tojások. A kis filctollas még a tányéron maradt. A locsolók sora kissé ritkult. Panna megéhezett. Kivette a tálból a tarka tojást, hogy megegye. Nagypával volt egy régi mókájuk. Reggelente, amikor tojást reggeliztek, egymás homlokához koccintották a tojásokat. Sokszor bosszankodtam a furcsa játék miatt, de édesapám meg a lányom nem sokat törődtek velem.

– Papa! Hajolj le, meg akarom törni ezt a tojást! – mondta Panka. Apám engedelmesen lehajolt. Panna a tojás hegyes végét homlokához koppintotta. A tojás nem tört el, de apám felszisszent. En kikaptam a cifrára firkált tojást Panka kezéből és jól a feje búbjához kólintottam. A tojás eltört. A fehérje és a sárgája szétfolyt Panka fején. Még a ruhájára is jutott. Panka sírva fakadt.

– Honnan vetted te ezt a tojást? – kérdeztem fuldokolva a nevetéstől.

– A kosárból – szipogott kárvallottan.

– Te mafla! A főtt tojások a tányérban voltak. Mondtam, hogy onnan vegyél.

Nagypa langyos vízbe mártott szivaccsal törölgette a tojást Panna fejéről. Hajszárítóval száríttatta összeragadt tincseit.

Mire a következő locsoló megérkezett, Panka már újra mosolygott.

Kóka Rozália

Pályázat!

Írjátok meg, hogy lakóhelyeteken milyen locsolóverseket mondanak. A legérdekesebb versek beküldői könyvjutalmat kapnak.

hogy is volt ?

A pacsirta meséje

Amikor a világ teremtése befejeződött, az Öregisten szemlét tartott a teremtmények fölött. Kíváncsi volt rá, hogyan sikerültek. Összeparancsolta a madarakat is. Jöttek is azok mindenfelől, kicsik és nagyok, ott sűrűsödtek az ég kapuja előtt. Mikor végignézt rajtuk, akkor látta, hogy mindegyiknek egyforma színű a tolla. „Ez így nem jó – gondolta magában –, szép színes tollruhát kell nekik adni.” És máris elkezdte festegetni őket. Ott tolakodtak a nagyok, az erősek, hogy minél előbb rájuk kerüljön a sor, és annál szebbek, színesebbek legyenek. A kicsik félénken összebújtak, úgy vártak a sorukra. Köztük volt a kis búbos pacsirta is. Amint ott várakozott, egyszer csak azt látta, hogy egy szegény öregasszony baktat az úton, hátán egy nagy zsákkal. Megbotlott egy ágba, elesett, és a zsákból szerteszét gurultak a magok, amelyeket összegyűjtögetett magának. Alig tudott feltápáskodni szegény, és kezdte összehidorni (összekaparni) a magvait. A kis pacsirta odaröppent hozzá.

– Majd én segítek, jóasszony – mondta neki –, te csak ülj le és pihenj, majd én összecsipegetem az eleségedet.

Elkezdte csipegetni a magokat vissza a zsákba. Sok volt nagyon, és bizony öreg este lett, mire elkészült vele. Akkor azt mondta az öregasszonynak:

– Gyere, jóasszony, majd én mutatom neked az utat, hogy el ne tévedj, és biztosan hazatalálj. – Ott röpködött előtte, és így kísérté hazáig.

Így bizony csak másnap reggel ért vissza az ég kapujához. Addigra a madarak már mind ott páváskodtak, begyeskedtek szebbnél szebb tollruhájukban. A kis pacsirta szégyenkezve szállt közéjük. Amikor meglátta az Öregisten, tenyerébe vette, és azt mondta neki:

– Kis pacsirtám, elkéstél. Már elfogyott mind az égi festék. Nem tudok neked színes tollruhát festeni. De jótett helyébe jót várj! Te segítettél a szegény öregasszonynak, én meg adok neked olyan kincset, ami más madárnak nincsen. Legyen szebb hangod, mint a többinek, és tudj a magasban röptödben is szépen fütyörészni.

Azóta a szürke kis pacsirta az emberek egyik legkedvesebb madara.

Magyar népmese

Hegyi Márta rajza

Fürkészoldal

Március 26-27-e húsvét.
Az emberek ősi pogány szokásokkal köszöntik a tavasz ünnepét. Ilyen a locsolkodás és a tojás ajándékozása is./Lapozz a Kisdobogók Zsebkönyve 93. oldalára./

A tavasz első hónapjában már érezzük a nap melegét. A népi meteorológia szerint márc. 19-én kezdődik meg a fű növekedése. Ezen a napon eresztik ki először a méheket a kaptárból.

Íme, itt az indián teherszállítás eszköze!

Té is elkészítheted, és tovább is fejlesztheted. Jó szolgálatot tesz a tavaszi kerti munkák idején, pl. a gally elhordásakor.

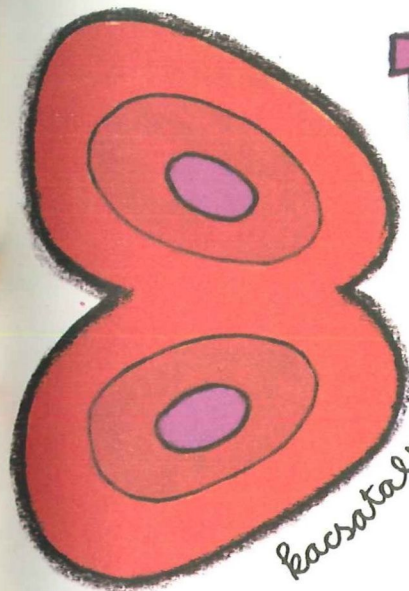
„Fát kell ültetni, mert a fa nemcsak a talajt köti meg, hanem megköti azt az embert is, aki azt a fát elültette.”
/Tüskés Tibor/

Itt a tavasz!

Hurrá! Itt a tavaszi szünet! Menjünk együtt tavaszi túrára!

TOJÁSTARTÓ TYŰK ÉS SZALVÉTAGYÖRÜ KACSA

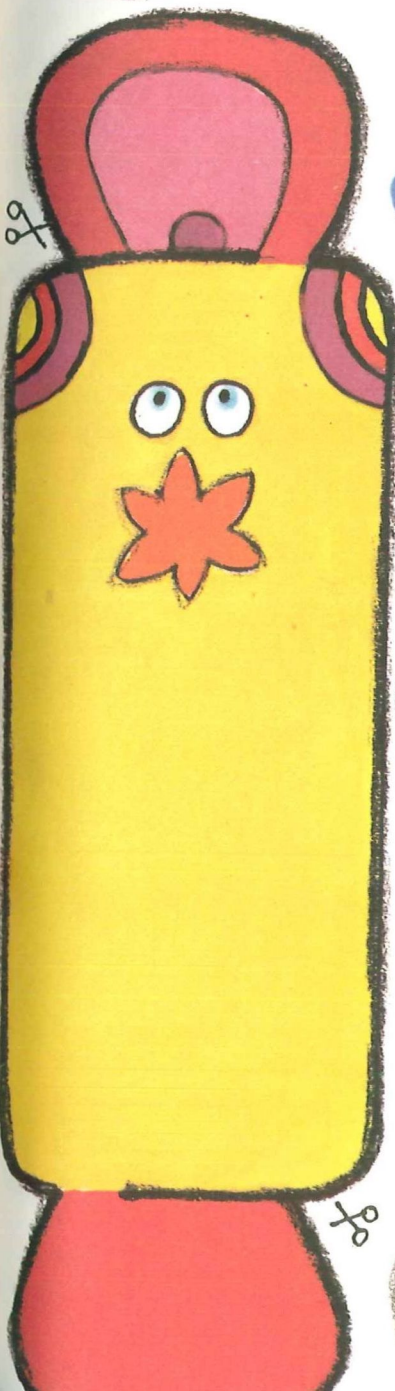
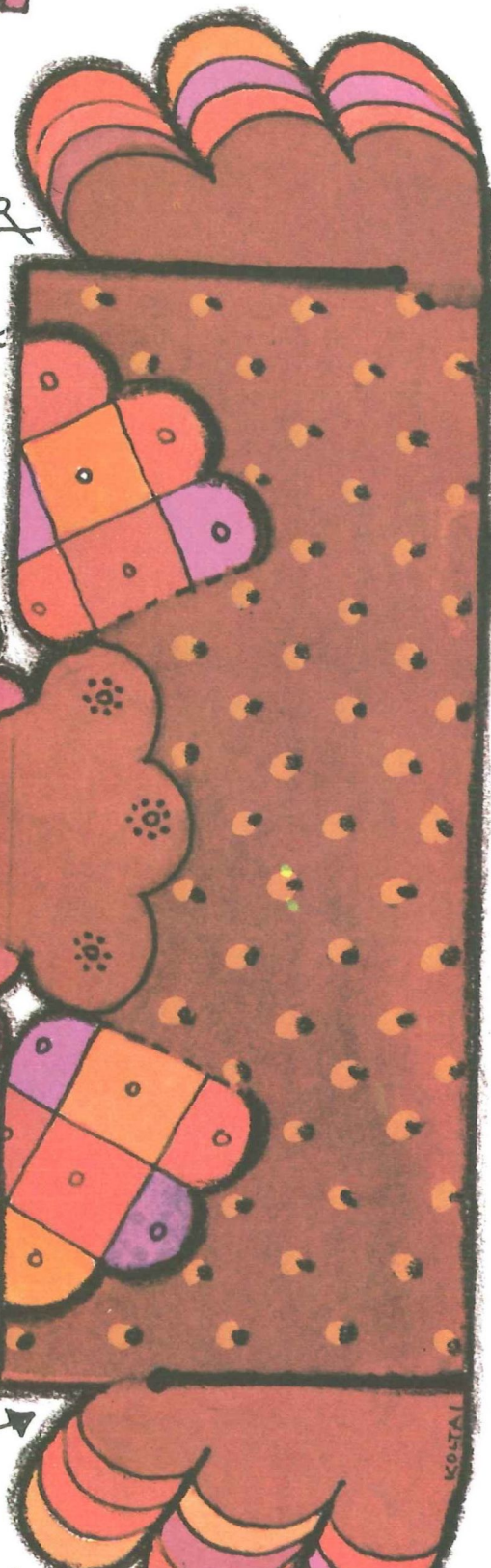
Kivágós

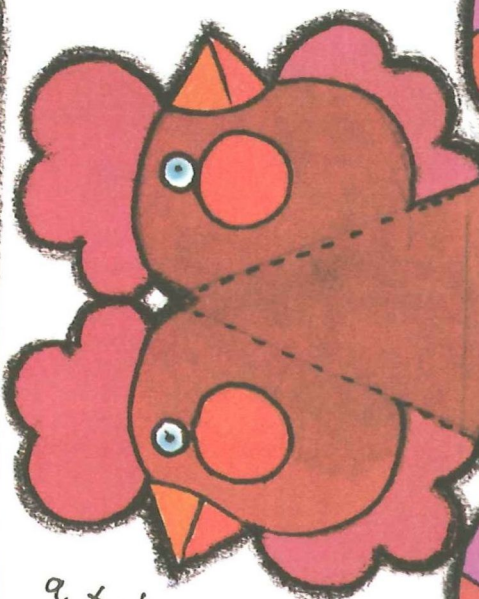
kacsatalp

✂

✂

a tyúkowska eleje
A két fark
bevágást csúsztatva
a kacsára is
kacsafarok
a tyúk
készül

✂

KÖSTAI

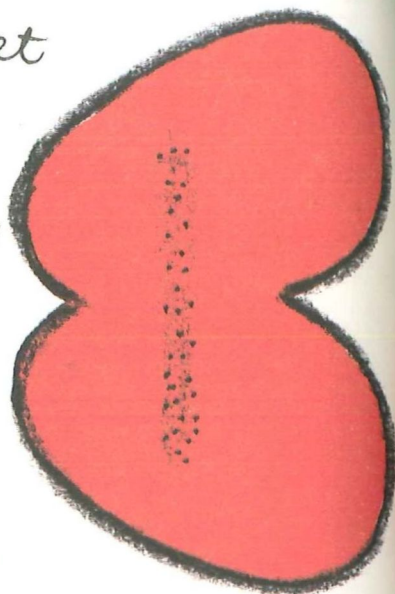
A tyúkoska és a kacsák készülhet ajándéknak, de lehet az ünnepi asztal díszé is. A minták alapján készíts további példányokat, színezd őket kedved szerint!

KELLEMES HÚSVÉTI ÜNNEPEKET!

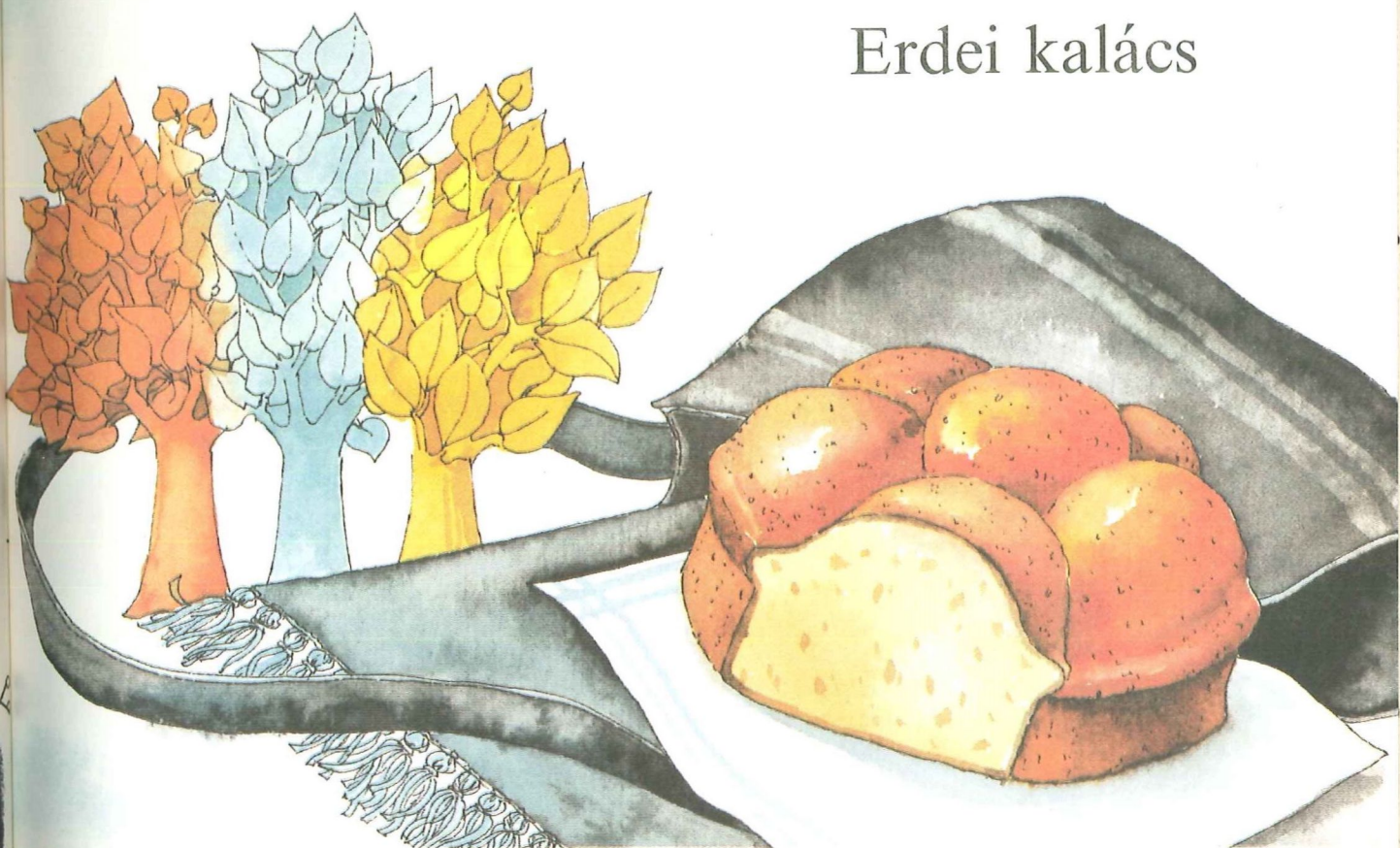
✂

az olló jelnél.
✂ vágd be,
ameddig a
vastag vonal
tart!

a tyúk nézhet
előre is, hátra
is, aszerint, hogy
✂ a fejnek melyik
felét ragasztod
be.

Erdei kalács

– És megmenekültél, édes nagyapókám?
 – Hát csak szép sorjában, drága kis unokám! Szaladtam, szaladtam, hát egyszer csak mit nem láttam? Nem egyebet, mint egy kidőlt-bedőlt kemencét.

– Miféle kemencét?

– Hát csak olyan erdei kemencét. A loncsos medve felesége épp akkor dugta be a lapátot, hogy kiszedje a pirosra sült kalácskát.

– És mit mondott loncsos medve felesége?

– Megijedt, amikor meglátott, és elkezdet szép kéri: „Sárgarépa, mogyoró, ne bánts engem, nagyapó!”

– És te néki mit feleltél?

– „Adjon nékem friss kalácsot, nem bánom az asszonyságot!”

– És adott-e, nagyapókám?

– El is hoztam, kis unokám!

Nagyapó belenyúlt a tarisznzába, elővette az erdei kalácsot, és odaadta a kis unokájának.

Volt nagy öröm! Mert ilyet még nem

nem merészkedett, mert félt az erdei vadaktól.

– Jó estét, nagyapókám! – kiáltotta a kis unoka, mikor meglátta nagyapót a tehenekkel.

– Jó estét, kis unokám! – felelte nagyapó, és megcsókolta a kis unokát.

– Hol jártál, nagyapókám? – kérdezte a kis unoka, és kivette az ostort nagyapó kezéből.

– Én? A Réz-erdőben – felelte nagyapó.

– Kivel találkoztál ott a Réz-erdőben? – kérdezte a kis unoka.

– Az erdei mókuskával – felelte nagyapó.

– Mit mondott neked az erdei mókuska?

– Azt mondta, hogy: „Itt ez a mogyoró, tedd a tarisznzádba, vidd el a kis unokád-nak!”

Azzal nagyapó kivett a tarisznzából egy szem mogyorót, és a kis unokának adta.

Másnap megint kihajtotta nagyapó a teheneket, estére meg szépen hazahajtotta őket. A kis unoka ott várta őt a szélső fánál, és már messziről kiáltotta:

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagy, kerek erdő. A nagy, kerek erdőben lakott egy vén-öreg nagyapó. Majdnem olyan öreg, mint az erdő. Öreg nagyapónak volt egy kíváncsi, kicsi unokája.

Nagyapó reggel kihajtotta az erdőre a teheneket: a fehérét, a feketét, meg a tarkát, estére meg hazahajtotta őket.

A kis unoka olyankor már leste-várta nagyapót, s ha meghallotta a tehenek kolompját, kiszaladt a szélső fáig. Messzebbre

2

– Jó estét, nagyapókám!
– Jó estét, kis unokám!
– Hol jártál ma nagyapókám?
– Az Ezüst-erdőben, drága kis unokám.
– Kivel találkoztál az Ezüst-erdőben?
– Egy tarka szarkával.
– Mit mondott a tarka szarka? – nevetett a kis unoka, mert azt hitte, hogy ez valami tréfa.

– Azt mondta a tarka szarka: „Itt ez a toll, tedd a kalapod mellé, vidd el a kis unokádnak!”

Kihúzott egy tarka tollat a kalapja mellől, és odaadta a kis unokának.

Reggel megint kihajtotta nagyapó a teheneket, este szépen hazahajtotta őket. Várta őt a kis unoka a szélső fánál, és messziről kiáltotta:

– Jó estét, nagyapókám!
– Jó estét, kis unokám!
– Hol jártál ma nagyapókám?
– Az Arany-erdőben, drága kis unokám!
– Kivel találkoztál az Arany-erdőben?
– Jaj, azt ne is kérdezd, mert én bizony

4

evett a kis unoka! Erdei kalácsot! Bele is harapott, meg sem várta, míg hazaér.

– Hogy ízlik a kalács? – kérdezte nagyapó. – Jó volt-e az erdei kalácska?

– Jó bizony! – felelte a kis unoka. – Szakasztott olyan, mintha a mi nagyanyóknak sütötte volna!

7

egy nagy loncsos medvével találkoztam!

– Mit mondott a loncsos medve?

Azt mondta, hogy: „Brumma-brumm. Mit keresel te az én erdőmben?”

A kis unoka összecsapta két kezét csudálkozva.

– És te mit feleltél neki?

– Én? Ijedtemben azt se, hogy: vaskalap! Elkezdtem szaladni, ahogy csak vitt ez a két öreg lábam.

– És a medve mit csinált?

– A medve meg utánam. Fújt, csörtetett a nagy tányértalpával, és egyre csak azt bömbölte: „Sárgarépa, mogyoró! Hová szaladsz, nagyapó?

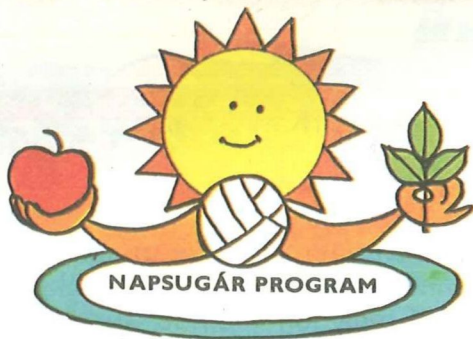
– És te mit feleltél neki?

– „Tiszán innét, Dunán túl, csak ne bántson, medve úr!”

– És aztán mi történt? Utolért a medve?

– Hát majdhogynem utolért. Az volt a szerencsém, hogy ott folyt a kis patak, ő meg sajnálta besározni a vadonatúj bocskorát. Leült egy nagy köre, s míg a bocskorszját fűzőgette, egérutat nyertem.

5

A B C D

Napsugár hírek

Ez az, ami neked, nekem és mindannyiunknak hiányzik a tavaszi fáradtság idején: az A meg a B, no meg a C, és persze a D is. A betűk négy vitamint jelölnek. Ezekre a vitaminokra állandóan szüksége van a szervezetünknek. A hosszú tél meggyötört bennünket, kimerülően vannak vitamintartalékaink. Ha odafigyelsz arra, hogy mit eszel, pótolhatod a hiányzó vitaminokat és mindjárt jobb lesz a közérzeted is.

Az A-vitamintól a látásod élesedik, a B-től jobb lesz az étvágyad és megfelelően növekedsz, a C-vitamin fokozza szervezeted ellenállóképességét, a D pedig megakadályozza, hogy pl. elgörbüljön a lábad. Tudom, unod már a krumplit, de hát ilyenkorra elfogynak a befőttek és a szörpök. A krumpliban meg sokáig megmarad a C-vitamin. De kuktában főzd, az előírt ideig. Nem árt, ha sok savanyúkáposztát eszel, vagy magad csinálsz káposztasalátát. Bőven van bennük C-vitamin. Ha sok sárgarépat eszel, például lereszeled, picit megcukrozod és citrommal ízesíted, akkor pompás, gyorsan elkészíthető csemegéhez és sok C- és A-vitaminhoz jutsz. Amikor édesanyád süt, és az élesztő kéznél van, csípj le egy picit belőle. Sok B-vitamin van benne.

Legyél sokat levegőn, a napon. A napfény hatására a bőrödben D-vitamin keletkezik. De egyél sok tojást, gombát, májat és igyál tejet, mert ezekben is megtalálod a hiányzó vitaminokat.

Végül ideírok neked egy jóízű vitaminos uzsonnareceptet. 4-5 tojást főzz keményre, majd villával törd össze, és 5 dkg vajjal, 1 dl tejföllel, jó sok snidlinggel (metélőhagymával) alaposan keverd össze. Ne felejtse ki belőle a sót, és ha szereted kis borssal is fűszerezheted. Ne azonnal edd! Tedd a hűtőbe, hogy a snidling íze jól átjárja az egész krémet.

Emlékszel még Szupernagyi táplálkozási ötleteire? Ha igen, úgy minden bizonnyal szívesen veszed kezébe az Ételeink szójával című kiadványt. A receptfüzetet a Rozmaring MGT SZ virágboltjaiban és a gyógyszertárakban vásárolhatod meg.

*

Anyák napjára a testvéreiddel vagy apuval közösen meglephetitek anyut a Mirelite Ételreceptek című szakácskönyvvel. A színes fotókkal illusztrált könyvet az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat adta ki. Megvásárolhatod minden könyvesboltban.

*

Tudod-e, hogy

- ...Magyarországon a felnőttek fele dohányzik?
- ...minden lakosra 3500 cigaretta jut évente?
- ...minden cigaretta elszívása 18 perccel rövidíti meg az életedet?
- ...a dohányosok általában kilenc évvel hamarabb halnak meg, mint a többi ember?
- ...egy erős dohányos 5 év alatt egy autó árát pofékeli el?
- ...a dohányzás a tüdőbetegségek mellett korai szívhalált (szívinfarktus) érszűkületet, gyomorfekélyt és különböző rákos megbetegedéseket okozhat?

Ha cigarettázik édesapád vagy édesanyád, próbáld meg őket – saját érdekükben – lebeszélni.

A történelem töredéke

Ha megkérdezném tőled, kedves olvasóm, mi a történelem, talán zokon is vennéd, milyen buta kérdés! A történelem tantárgy, melyben szó esik honfoglalásról, meg tatárjárásról, városok alapításáról és lerombolásáról, békéről háborúkról, győzelmekről, bukásokról. Szóval mindarról, ami az emberiség életében megtörtént.

Ha pedig azt mondom: 1919 – gondolom minden kisdobos és úttörő rávágja, hogy Tanácsköztársaság, meg 133 nap. Ugyanis anynyi ideig tartott csupán.

Fotó: Márkus András

De ennek a nagy történelemnek van egy kisebb darabkája, mely hozzátartozik ugyan a felnőtt történetíráshoz, de mégis inkább a gyerekek sajátja, – maiaké és hajdaniaké. Mi is ez a „gyerektörténelem”?

A Tanácsköztársaság idején alakult a világon legeslegelőször úttörőcsapat, – és még hozzá nálunk, Magyarországon. Közelebről Budapesten, a hetedik kerületi Rottenbiller utcában.

Vöröstéglás az iskola épülete, de a téglá inkább szürke a ráakódott portól, koromtól. A kapu mellett kéttenyényi tábla hirdeti, innen indult el a mozgalom, s hogy a legelső csapat nem kisebb ember nevét viselte, mint a „nagy történelem” jeles személyéét: Marx Károlyét! Igen, az akkori úttörők „marxoknak” is nevezték magukat.

Hogy kik voltak az első „marxok” hetven esztendeje Budapesten? Munkás és iparoszlók gyerekei, akik vagy az elemi hatodik, hetedik osztályába, vagy a polgári második-harmadikába jártak. Ez ma az általános iskola hatodik-hetedik osztályát jelenti. De voltak gimnazista fiatalemberek is, akik érdeklődve olvasták a történelem akkoriban igencsak gyorsan pergő lapjait, s tudták, ki volt Marx, és mi történik a világban.

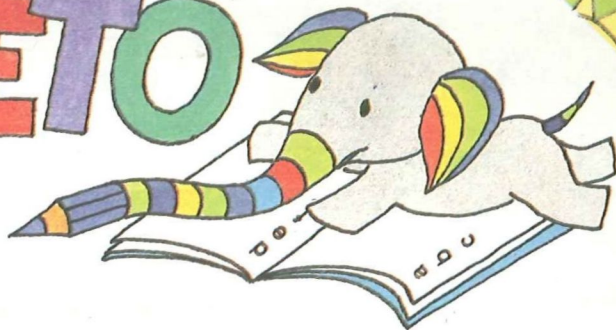
Sok évvel ezelőtt – ma már ez is töredéke a történelemnek – nyomolvasó mozgalmat hirdettek az úttörők. Én akkor véletlenül rátaláltam néhány elvtársra, akik megőrizték úttörő emlékeiket, rejtegették igazolványaikat. És néha egy kertes házban, vagy csendes kiskocsmában összegyűltek baráti találkozásra. Úttörőtalálkozókra. Akkor – harminc esztendeje – húszvalahány felnőtt ember emlékezett a fiatalságra, és mesélt arról boldogan. A Rottenbiller utcai úttörők magnófelvételei őrzik ezeket az emlékezéseket. Tíz éve az egyik 19-es úttörő Surány Pál könyvet írt magukról: „Úttörők voltak” címmel. Ha teheted, kérd el a könyvtárból, és olvasd figyelmesen a nagy történelem kicsiny részét. Megvallom, szívesen forgatom ma is.

És néha eszembe jut – vajon te, mai kisdobos, miről mesélsz majd, ha felnőtt leszel a gyerekeknek? Remélem, lesz miről! Szívből kívánom!

Joó Katalin

BETŰZGETŐ

Az első osztályosok oldala

Március van. Már a neve is vidám. A C hang teszi biztosan. Attól csilingel olyan huncutul. De becsapós ez az első tavaszi hónap. Kigomboltatja velünk a kabátot, s a végén megfázunk.

A nátháról jut eszembe: van egy jó játék, melyet mindannyian eljátszhattok: a közös tüsszentés. Alakítsatok négy csoportot, és egy-egy csoport hangosan, egyszerre mondja ki az előre megadott szót: HERC, PIKK, TREFF, ÁSZ. A hangzás meglepő lesz. Egészségekre!

Bence, Bence,
Nincsen neki mersze!

Zsolt, Zsolt, Zsolt,
Esze sose volt!

Ádám, Ádám,
Alig áll a lábán!

Norbert, Norbert,
Aki szólni sem mert!

Nikolett, Nikolett,
Kicsi lett és buta lett!

Cerufánt, Cerufánt,
Se cerka, se elefánt!

— MIT HALLOK ???
CSÚFOLÓDÓKAT
ÉNEKELNEK A
GYEREKEK!

— MI
LENNE,
HA DÍCSÉRŐKET
IS ÉNEKELNÉNEK?

Cerufánt, Cerufánt,
Cerkaróru elefánt!

Bence, Bence,
Vele a szerencse!
Zsolt, Zsolt, Zsolt,
Csak okosat szólt!
Ádám, Ádám,
Sokat bír a vállán!
Norbert, Norbert,
Vidítja az embert!
Nikolett, Nikolett,
Csodáljuk az eszedet!

A szerző felvétele

Páviánok, vízilovak, elefántok között

Afrikában titokzatosak az éjszakák. Ismeretlen zajok törik meg a csendet, rikoltások, bömbölések, surrogó vagy sziszegő hangok. Sátraink égbenyíló fák tövében állnak a tanzániai Manyara-tó partján. A lombok közt páviánok kergetőznek, egyikük egész éjjel hallatja félelmes erejű elnyújtott kiáltását: babuuún.

Reggel egész páviánhorda veszi körbe táborunkat, figyelik minden mozdulatunkat, és lecsapnak minden falat enni valóra. Legélelmesebb egy sovány páviánmama, amelynek szőrébe öklömnyi kölyke csimpaszkodik. A tekintélyes

hím hiába acsarkodik rá, mindig ő szerzi meg az ételhulladékot.

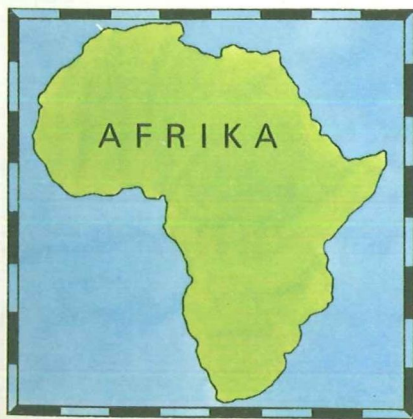
A páviánokon kívül seregni zöld majom népesíti be a nemzeti parkot. Olyan a tóparti liget, mint egy hatalmas állatkert. Az egyik öbölben vízilovak minden mennyiségben. Megszámolom őket, harmincheten vannak. Néha kitéjták óriási szájukat, vagy kiemelkednek a vízből. Távolabb egy zsiráf áll mozdulatlanul. Olyan, mint egy őrtorony.

Egy tisztásra érünk, szemben két kafferbivaly figyel mereven. Veszélyes, kiszámíthatatlan állatok. Egy darabig farkaszemet – „kafferszemet” – néznek velünk, aztán hirtelen sarkon fordulnak, és eltűnnek a sűrűben. Amerre járunk megszámlálhatatlanul sok a gazella, az antilop. De az első elefántcsalád csak alkonyatkor kerül a szemünk elé. Lassan vonulnak az egyik tisztáson át, alig tíz méterre tőlünk. Az öreg bika megáll, fülét szétterjeszti, szemügre vesz minket. De szerencsére nem támad. Pedig az elefánt

veszélyes állat, s meghazudtolva lomhának tűnő mozgását, gyors, mint a villám. Megáll a többi elefánt is, köztük a kis borjak. Ormányaikat lóbálják, aztán továbbcamognak.

A nemzeti parkok az afrikai állatok utolsó menedékei. Tíz-ezrével irtották agyaruk miatt az elefántokat, lassan csak hírmondónak maradt belőlük. Sok tudós azt mondja: már megszülettek az utolsó afrikai elefántok. Reméljük, nem válik be ez a szomorú jóslat.

Dr. Juhász Árpád

Madarak márciusban

A természetben a március a sárga színek hónapja. Az árokpartokon és az utak mentén kidugja sárga fejcskáját a martilapu, az erdőszélekre csodálatos sárga szőnyeget varázsol a sok ezer virágzó salátaboglárka, a nedves réteken és tocsogókön messzire virít a mocsári gólyahír. Ha pedig a déli fekvésű erdőket nézitek, ott is sárga foltokat, virágzó somcserjéket fogtok felfedezni. De a legszebb tavaszi élmények egyikét minden évben a napsütötte vágásokban könnyedén csapongó citromlepkék nyújtja. Számomra a virágokon, a kék ég alatt megszólaló pacsirtán és a legelőik felett jajgató búbiceken kívül ez a sárga pillangó jelenti a tavasz érkezését. Az áttelelt példányok a hosszú, dermedten töltött pihenő után boldogan repülnek a még kopasz bokrok között.

Az erdőszéleken és bokrosokban a hónap második felében már szorgalmas munka folyik, az őszapó párok építik művészi fészkeiket. Majd mindig párosával járnak, hím és tojó hűségesen követi egymást. Eleinte mohát hordanak, aztán amikor már készen van a zacskó alakú, szűk bejárónylással ellátott fészek, puha tollakkal bélelik. Mindent összegyűjtenek a környéken, a fácánkakas tarka pihéit éppen úgy, mint a széncinege sárga vagy a vörösbegy piros tollacskaikat. Egyszer valaki kereken kétezer pihét számolt meg egyetlen őszapó fészében!

A bokros domboldalakon, gazos árokpartok mentén márciusban már megfigyelhetitek a nemrég érkezett cigány-csaláncsúcsokat. Különösen a kórok hegyén, bokorágakon hintázó hím tűnik fel fekete fejével és fehér nyakkendőjével. A párok fészkeket a földön, gazcsomó tövében építik. Olyan ügyesen elrejtik, hogy még a közelben sétáló macska sem veszi észre. Amíg a tojó az 5-6,

Fotó: Bécsy László

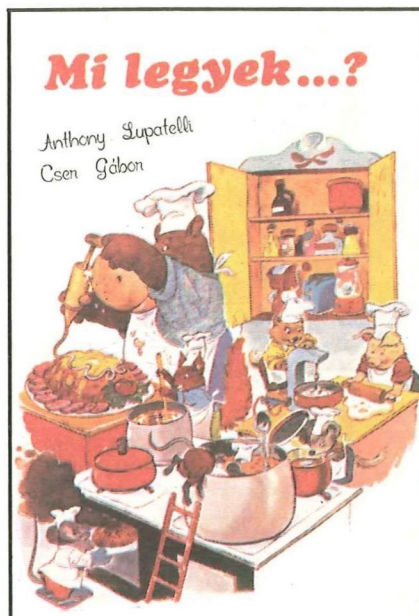
szürkészöld alapon finoman mintázott apró tojást melengetti, párja a közelben őrködik és énekel. Ügyesen hintázik a szélhajtotta kórokon, közben néha a magasba emelkedik és egyhelyben lebegve, dalolva hirdeti kis birodalma sérthetlenségét. Ha pedig valamelyik szomszédos hím mégis átmerészkedik a határon, nyomban nekitámad, s egykettőre elűzi a betolakodót.

Schmidt Egon

Barátunk a könyv

Először az elsősöknek kínálok egy remek könyvecskét. A címe: **Játék ábc, mely a gyermeket egy óra alatt megtanítja az ábc-re.** Ki ne vágya-e egy ilyen mindentudó könyvre? Tudták ezt már a régiek is, mert ezt az ábc-t 1910 körül adták ki először. Ennek hasonmás kiadásával szeretné megkönnyíteni a dolgokat a Képzőművészeti Kiadó.

Mi leszel, ha nagy leszel? – kérdik gyakran a felnőttek a gyerekeket, és el is várják, hogy kapásból mondjanak valamit. Az olasz gyerekeket is gyakran nyaggathatják ezzel a kérdéssel. Ezt azért gondolom, mert Anthony Lupatelli: **Mi legyek?...** című könyve pontosan erre a kérdésre válaszol. Igaz, könyvében az állatok a főszereplők, náluk akar a csemete autóversenyző, nyomozó, vasutas vagy esetleg szerelő lenni. De mindannyian tudjuk, hogy a mese rólunk és nekünk szól. A mulatságos rajzok mellett, mulatságos a szöveg is, és közben észre sem veszed, hogy milyen sokat megtudsz egy-egy mesterségről. Az is lehet, hogy kedvet kapsz valamelyikhez! (Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó)

Dobra verjük

Napsugár címmel közösségi játékot szervezett a Bagolyvár-Játékvár kapitánya (Szombat-hely, Magyar László Úttörőház). Azoknak az őröknek, melyek beneveztek ebbe a játékba, bizonyítaniuk kellett, hogy egészségesen élnek, szeretik és védik a természetet, ügyelnek lakóhelyük rendjére és tisztaságára. De a legfontosabb, hogy vigyáznak egymásra és a körülöttük élő felnőttekre is.

Ugyancsak itt indult útjára az „Egyszer volt, hol nem volt...” játék. 3.-4. osztályos őrök jelentkeztek, melyeknek tagjai szeretik a játékot, mesét, éneket,

tudnak egy kicsit rajzolni és rejtvényt fejteni.

*

Március 15-re készülve a párádi általános iskolában hadiál-lapotot hirdettek. Knézich tábornok a parádfürdői Ilona-völgyben várta a honvédeket, hogy az esetleges osztrák támadásra felkészítse őket. Az önkéntesek csoportokat alakítottak, hátizsákokat kötöttek fel, elindultak a kokárdás úton, hogy megtalálják a tábornokot, aki a völgyben bujdosott. Knézich-kokárdát készítettek, toborzókat énekeltek, marsot vertek (dobon), célbadozással bevettek egy erődöt. A megérdemelt ebéd után a „megtalált” tábornokkal együtt toborzótáncot jártak.

*

Tíz év után 1988. szeptember 23-25. között újból megrendezték Debrecenben a XV. Megyei Úttörőparlamentet. Ebből az alkalomból adták ki a Parlamenti Híradó című újságot, amit a

résztevő felnőttek és gyerekek írtak. A hajdú-bihari gyerekek állandó gyerekújságot szeretnének – olvashattuk a lapban.

*

A budapesti Gábor Ignác Ének-zene tagozatos Általános Iskola (Bp. Bajza u. 49/51.) tanulói 1988-ban jelentették meg Radír című iskolaújságjukat. Mindenkit hasonlókra biztatunk. Ízléltől egy nyelvtörőt és egy verset közlünk a lapból:

Egy picike pocakú pocok pocakon pöckölt egy másik picike pocakú pocokot. Erre a picike pocakon pöckölt pocok vissza-pöckölte az ő pici pocakját pöckölő picike pocakú pocokot. (Sok szerencsét az elmondáshoz!)

Kezdem, kezdem...

*Kezdem, kezdem, kezdem a leckét,
számolt,
nyelvtant,
olvasást
írást és a többi mást.
Ha készen leszek, elmegyek,
de egyelőre ez még álom,
...csak a számolt csinálom.*

(Rác Adrienn, 4. d)

*

Cibakházán, az Általános Iskolában most rendezik meg az 1848/49. évi forradalom és szabadságharc 140. évfordulója tiszteletére meghirdetett „Damjanich nyomában: Előre!” elnevezésű országos vetélkedő II. fordulóját. A zsüri értékelése és a közönség szavazatai alapján tízenketten kaptak meghívást a II. fordulóra.

Szabó Katalin munkája, Szeged

Expedíciót tervezünk

Ne légy kíváncsi! – hallod sokszor a felnőttektől. Gyakran azt is hozzátesszik: Aki kíváncsi, hamar megöregszik. Nem hiszem, hogy akik ilyeneket mondanak, komolyan gondolják. Mert mire mentünk volna, ha nincsenek kíváncsi emberek. Kolombusz nem indult volna Indiába, s nem érkezett volna meg Amerikába. Gróf Teleki nyugodtan ott-hon ült volna s szegényebbek lennének egy afrikai felfedező úttal.

Minket is a kíváncsiság hajt most, hogy az újabb expedícióra készülünk. Az expedíció szó a tudományos kutató céllal szervezett utazást jelenti. A természet kimeríthetetlen érdekességei mágnesként vonzzák a megismerésre, tudásra vágyó embereket. Ilyen céllal ugyan már sokan vágta neki a nagyvilágnak, de maradt még nekünk is kutatni, megismerni való.

Elmondom, mi hogyan készülődünk legújabb expedíciónkra. Erre az útra velem jön feleségem és kisleányom, aki most hároméves. Először eldöntöttük, hogy mit is akarunk csinálni. Négy esztendő alatt szeretnénk vitorláhajónkkal körüljárni a földgolyót. Nyugat felé haladva, szigetről szigetre vándorolunk, s olyan szigetcsoportokat, természetvédelmi területeket látogatunk meg, ahol különleges látnivalókkal találkozhatunk. Ezeken a helyeken megfigyeljük a növény- és állatvilágot, s az ott élő emberek, közösségek szokásait, életmódját. (A láttakat írásban, fotókon és filmen szeretnénk megörökíteni, s később közreadni.)

Egy ilyen vállalkozáshoz sokféle ismeretre van szükség. Vegyük csak sorra a legfontosabbakat.

Mindenek előtt szükség van egy óceáni vitorláhajóra, amely alkalmas a különleges feladatra. Megtervezni és megépíteni sok munkát és szakértelmet kíván.

Talán legfontosabbak a hajózási ismeretek. Tapasztalt hajósnak sem könnyű megtervezni egy ekkora utat. Minden tengernek, óceánnak, partszakasznak vannak olyan jellegzetességei, melyekről érdemes előre tájékozódni. A hajóról állandó kapcsolatot kell tartanunk a partokkal és természetesen Magyarországgal. A rádió adó-vevők kezelését is meg kellett tanulni.

Jó minőségű fotókat, filmeket akarunk készíteni. Ez újabb szakmát és sok gyakorlást jelent.

A nyílt tengeren utazókra az egyik legnagyobb veszélyt a betegségek jelentik. Hogy semmi ne érjen váratlanul minket alaposan felkészülünk

egészségtanból. Ráadásul egy kisebbfajta győgszertárat is berendezünk a fedélzeten.

Mindez csak töredéke annak, amivel az expedíció előkészítésekor foglalkozunk. Hol van még az a sok-sok könyv amelyből felkészülünk a gyűjtőútra. A gyűjtés technikáját, módszertanát is tanulni kell!

Csak a legfontosabb feladatokat soroltam fel, de ebből is láthatjátok, hogy az expedíció megszervezéséhez és előkészítéséhez sok segítségre, csapatmunkára van szükség. Ezért egyesületet hoztunk létre EQUATOR CLUB néven (az equator latin szó, egyenlítőt jelent). Az Equator Club tagjai munkájukkal segítik az expedíciót.

Most csupa olyan dologról írtam, amihez a fejtököt kell használni. De egy ilyen útra fizikailag is fel kell készülni. Legközelebb erről olvashattok.

Gál József

Postafiók 100

Márciusi postafiókunk kicsit eltér a megszokottól. Hétről hétre nagyon sok levelet kapok tőletek, nehéz választani, melyik kerüljön be ebbe a rovatba. Jó lenne egymásról többet tudni, minél jobban megismerni a környező világot. A barátsághoz egyik módja a levelezés. Ehhez szeretnénk e havi címlistánk segítségével nyújtani, s egyben pótolni az elmaradt cserébe ajánlatokat is.

Naptárt, szalvétát, együttesek címét gyűjtöm. Címem: Lindák Barbara 3529 Miskolc, Engels u. 81.

Képeslapot, naptárt, matricát gyűjtök. Fodor Nikolett 3529 Miskolc, Sályi J. út 5. III/2.

3. osztályos fiúkkal leveleznék:

Bíró Dávid 7632 Pécs, Krisztina tér 20.

Lányokkal leveleznék: Csik Ágnes 5552 Kardos, Gyomai út 29/2.

Olyan tízéves lányokkal leveleznék, akik gyűjtik a levélpapírt, bélyeget és szalvétát. Címem: Keresztesi Anna 3284 Tarnaméra, Mátyás út 21.

Hasonló korú lánnyal szeretnék levelezni. 11 éves vagyok. Címem: Balázs Angelika 6724 Szeged, Cső u. 2/b. VII. em. 20.

Levelezni szeretnék harmadikos lányokkal. Szalvétát, naptárt gyűjtök. Címem: Fábián Erika 5920 Csorvás, Somogyi u. 20.

Leveleznék 10–11 éves lányokkal. Matricát és bélyeget gyűjtök. Címem: Lukács Beáta 3016 Boldog, Hatvani út 2/1.

Leveleznék 5. osztályosokkal, képeslapot gyűjtök. Címem: Szilágyi Emőke 4275 Monostorpályi, Damjanich u. 19.

Minden levélre válaszolok! Képeslapot, szalvétát és matricát gyűjtök. Szeretek olvasni. Ötödikesek leveleit várom! Rasztik Rita 6449 Mélykút, Táncsics M. út 21.

4. osztályos vagyok, szeretem az állatokat, gyakran kirándulok. Hasonló érdeklődésű fiúk, lányok leveleit várom. Gudman Era 2364 Ócsa, Tulipán út 1.

Ötödikes lányokkal leveleznék. Címem: Málik Mónika 4558 Ófehértó, Dózsa Gy. u. 8.

Képeslapot, naptárt, szalvétát, csokis és rágóspapírt gyűjtök. 6. osztályos vagyok. Címem: Árpás Henrietta 2740 Abony, Bajcsy-Zsilinszky u. 17.

Képeslapot cserélnék cicás képre vagy matricára. Bertus Erika 6115 Kunszállás, Lenin út 19.

3–4. osztályos lányokkal leveleznék. Czibere Anikó és Mariann 4242 Hajdúhadháza-Téglás, Nagygát u. 1. I/5.

Levelezni szeretnék 10 éves

lányokkal. Sós Gabriella 5100 Jászberény, Kovács u. 10.

Levelezni szeretnék 4. osztályos gyerekekkel. Címem: László Mónika 2243 Kóka, Csapás u. 4/a.

Levelezni szeretnék, bélyeget gyűjtök. Címem: Valics Henrietta 9011 Győr, Báránypark út 17.

Molnár Melinda vagyok, naptárt, képeslapot, matricát és bélyeget gyűjtök. Címem: Románia, Maramures Loc. Damacuse-ni St. Tulaviz 243.

Levelezni szeretnék. Gyűjtöm a matricát és a bélyeget. Nevem és címem: Paróczai Ádám 2745 Kőrösetetlen, Szolnoki u. 1.

Sárközi Sándornak hívnak, a Szovjetunióban élek. 3. osztályos vagyok, matricákat gyűjtök. Címem: Szovjetunió, Beregszászi járás Beregsom, Petőfi út 15.

Óvári Viktóriának hívnak, 4. osztályos vagyok. Hasonló korú gyerekekkel szeretnék levelezni magyarul. Címem: Szovjetunió, Kárpátmentei terület Uzsgorodi járás, Ásvány Lajos út 32.

Továbbra is várom a leveleket.

Dobos Dorka

A gyerekrajzokat az Országos Béketanácsból kaptuk

Barátunk a számítógép

Március hónapban mi is juthatna első sorban eszünkbe: március 15-e, a márciusi ifjak, a szabadság zászlájának lobogása. Programunk első sorai (10-100) piros-fehér-zöld zászlót rajzolnak a képernyőre.

A sorokban jelek is szerepelnek. Jelmagyarázatot mellékelünk, amelyből megtudhatjátok, melyik billentyű segítségével írhatók be ezek. (Vigyázat, ezek a jelek csak idézőjelben írhatók ki!)

A második rész azt mutatja meg, hogy hogyan pótolod az ékezeteket a feliratokban. Ha a betű után a négy jelet leírájátok, a képernyőn a betű ékezettel jelenik meg. (Sajnos két pontot vagy vesszőt így sem tudunk tenni, de legalább részben pótoljuk az

„ö” és „ü” betűket.) A 290-320. sorok a kírándó szöveget automatikusan középre helyezik.

A 230-280 sorokba üzenetet írtunk, ezt szívből kívánjuk mindnyájatoknak.

A program futás közben az egyes részek végénél megáll. Bármelyik billentyű megnyomására indul az új rész.

A programot a C-16 és a C+4 számítógépre készítettük. Sajnos C 64-es programokat terjedelmi okok miatt nem tudunk közölni. A két gép annyira különbözik egymástól, hogy a programok minden sorát át kellene írni.

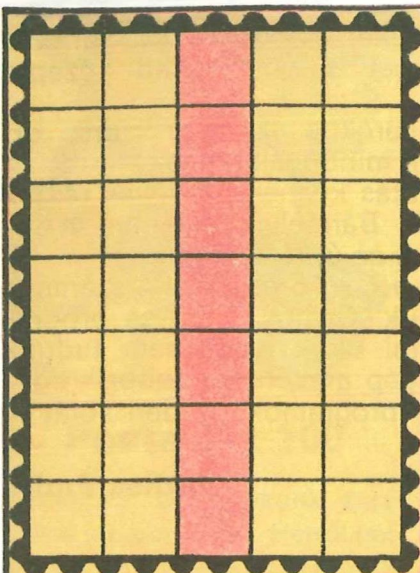
Pethes Endre

```
10 GRAPHIC0,1:COLOR0,2,6:COLOR4,12,3
20 T$=""
30 A$="A3"
40 B$="B3"
50 C$="C3"
60 PRINT"UUUUU"
70 FORI=1TO3:PRINTT$+A$:NEXT
80 FORI=1TO3:PRINTT$+B$:NEXT
90 FORI=1TO3:PRINTT$+C$:NEXT
100 GOSUB330
110 GRAPHIC0,1:COLOR0,2,7:COLOR1,6,3
120 COLOR4,9,3:PRINT"UUUUU"
130 A$="EZ A PROGRAM AUTOMATIKUSAN"
140 GOSUB290:PRINT
150 A$="KOLO-ZEIO,UPRE IIO,URJA A SZOLO-VEGET."
160 GOSUB290:PRINT
170 A$="SZEIO,UPEN ELHELYEZETT FELIRATOKAT"
180 GOSUB290:PRINT
190 A$="IIO,URHATTOK PROGRAMJAITOKBA"
200 GOSUB290:PRINT
210 A$="SEGIIO,UTSEIO,UGEIO,QUEL."
220 GOSUB290:GOSUB330
230 GRAPHIC0,1:COLOR0,2,7:COLOR1,6,3
240 COLOR4,9,3:PRINT"UUUUUUUUU"
250 A$="NAGYON KELLEMES HUIIO,USVEIO,UTI"
260 GOSUB290:PRINT
270 A$="UIIO-UNNEPEKET KIIIO,UVAIIO,UNUNK!"
280 GOSUB290:END
290 A=LEN(A$):FORI=1TOA:C$=MID$(A$,I,1)
300 D=ASC(C$):IFD=145THENV=V+1
310 B=(40-(A-(V*4)))/2:NEXT
320 PRINTTAB(B)A$:V=0:RETURN
330 GETV$:IFV$=""THEN330:ELSERETURN
```

Jelmagyarázat

II=NYIL BALRA
O=NYIL FEL
U=NYIL LE
_=SHIFT+R
3=CONTROL+3
2=CONTROL+2
6=CONTROL+6
9=CONTROL+9

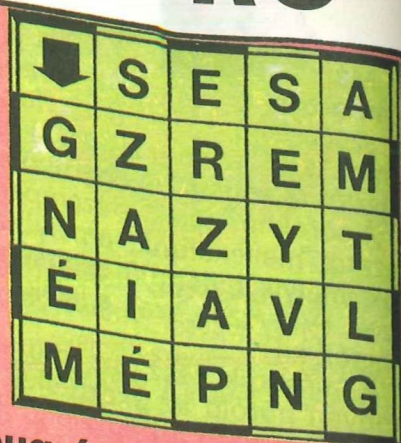
MARCIUSI FEJTÖRŐ

Nyolc név

Írd be az alább felsorolt hét nevet az ábra vízszintes soraiba. Ha ügyes vagy, a középső függőleges oszlopba kerülő betűkből egy régi magyar női nevet kapsz. Megfejtésül ezt a nevet küldd be!

ARANY, CSABA, KESZŐ, PÁLMA, VIRÁG, VITÉZ, ZSOLT.

Lóugrásban

Petőfi Sándor Nemzeti dal című versének egyik sora olvasható ki a betűkből, ha lóugrásban haladsz. A 3. sor második betűjénél indulj el! Ezt a sort kell beküldeni.

Szóvirág

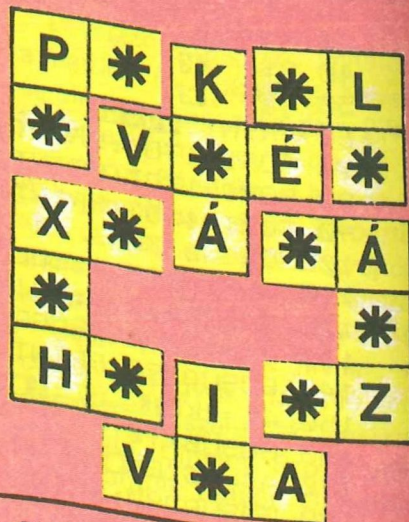
Rakd helyes sorrendbe a betűpárokat, s megtudod az első magyar úttörőcsapat jelszavát! A jelszó három szóból áll. Könnyítésül annyit elárulunk, hogy az AT betűpárnál kell elkezdened. Várjuk a jelszót!

Az itt látható betűkből kirakhatod annak a helynek a nevét, ahol az 1948-as márciusi ifjak találkoztak. Vigyázz, két szóból áll! Megadjuk a szókezdő betűket: P, K. Küldd be ezt a két szót!

Zala József munkája

Szótöredék

A rejtvények megfejtését március 26-ig küldjétek be nyílt levelezőlapon. Címünk: Kisdobos 1502 Budapest, Postafiók 100

A decemberi fejtörő helyes megfejtése

Pótold: Kedves három királyok, jó éjszakát kívánok! **Télapó:** Makó, Cegléd, Eger. **Karácsonyi ajándék:** LEGO készlet. **Hőember:** Kinek jó ez? Csak a kövér hőembernek!

A decemberi fejtörők helyes megfejtéséért 50,- Ft-os könyvtulajánnyt nyert:

Banyó Dóra és Gabriella, Körmend; Berkecz László, Soltvadkert; Bíró Krisztina, Székesfehérvár; Bozsik Kinga és Petra, Budapest; Bujtor Barbara, Zalaszentgrót; Csuta Andrea, Székesfehérvár; Dajka Mónika, Székely; Debreceni Éva, Nyíregyháza; Eke Bálint, Pomáz; Falics János, Pilisvörösvár; Farkas Annamária, Jászfákóhalma; Filip Krisztián, Tiszakürt; Forgó Aliz, Medgyesegyháza; Gergály Krisztina, Csatár; Hajdu Katalin, Monostorpályi; Hangrád István, Aldebrő; Hideg Ervin, Kisbárapáti; Huszár Katalin, Nagykanizsa-Palin; Jaskó Ildikó, Tokaj; Karacs Judit, Püspökladány; Kállai Gábor, Sátoraljaújhely; Király Róbert, Orgovány; Kiss Erzsébet, Szeghalom; Kiss Rita, Kaposvár; Koi Bernadett, Kemece; Kozma Rita, Leninváros; Ladányi Mónika, Mindszent; Meszlényi Zolt, Kecskemét; Milassics Ferenc, Budapest; Molnár László, Mezőkeresztes; Németh Katalin, Sopron; Oláh Sándor, Mátészalka; Panyi Mónika, Érd; Proszenyák Diána, Tótszentmárton; Saska Arnold és Norbert, Kunmadaras; Séra Zsuzsanna, Gyarmat; Sövegjáró Emese, Veszprém; Szabados Beatrix, Gyomaendrőd; Szabó Csaba, Szeged; Szám Gabi, Budapest; Szendrei Gréta, Pázmánd; Szolnoki Anita, Tatabánya; Szűcs Anikó, Vasmegyer; Szűcs Judit, Baja; Szűcs Sándor, Monostorpályi; Tóth István, Helvécia; Ünnepe Gergely és András, Pápa; Varjú Viktória, Petőfibánya; Veronyák Viktória, Kálmánháza; Zetkó György, Izsák.

Nagyon egyszerű fonást mutatok be, leginkább a hármasonfonáshoz hasonlít, de annál szebb, mutatósabb.

Készítsetek most egy karkötőt! Ha sikerült, nagyobb munkába is foghattok, fonjatok hajpántot, övet, díszszinórt, tarisznyapántot.

Anyagszükséglet:

- különböző színű, közepes vastagságú fonal, a fonat hosszának négyszerese, kb. 60 cm-es
- egy hosszabb, erősebb szál az „ín”-hoz, kb. 1 m-es (A)
- egy rövidebb szál az ín rögzítéséhez (C)

A karkötő készítése:

A fonás kezdése (1. ábra)

Az inat félbehajtom, a rövidebb szállal egy kilincshez kötöm, és kifeszítem úgy, hogy ráülök a másik végére. A színes szálakkal fonom be a kifeszített inat. A három szálát a közepénél fogva az ín alá helyezem, mindhármat egyszerre tartom a két kezemben.

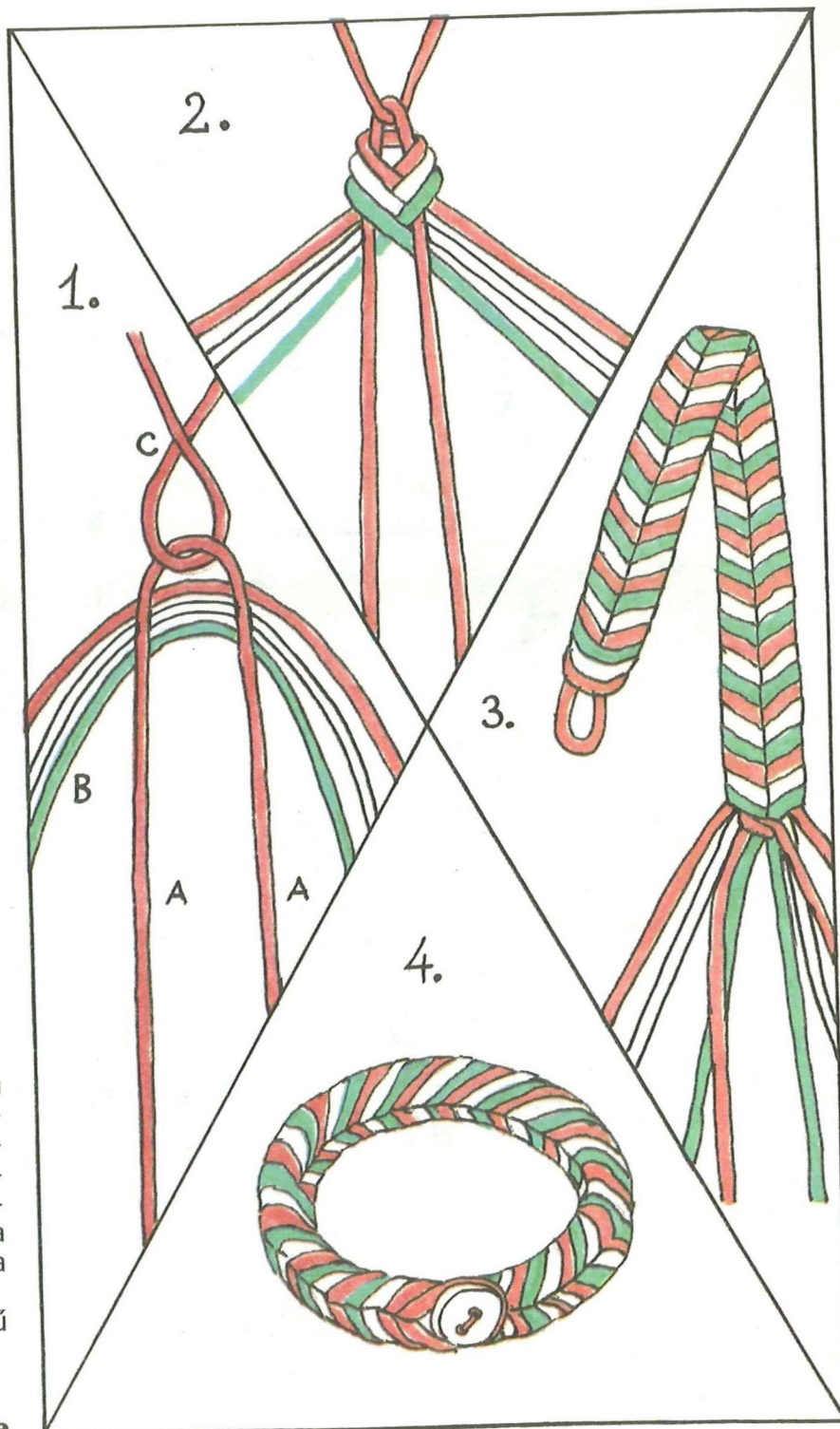
A fonás menete (2. ábra)
Először jobbról lépek a piros fonallal (B), az ín fölé, majd alávezetem a szálát, ezt szimmetrikusan ismétlem a bal oldali piros szállal. Ezt követi a fehér szál jobbról, majd balról, és így tovább...

A fonás befejezése (3. ábra)

Az ín két szálával elkötöm a fonást, kétszer megcsomózom, levágom a kilógó szálakat. A fonat végére gombot varrok, a kezdésnél keletkezett kis fül lesz a gomblyuk, így záródik a karkötőm. (4. ábra)

Március 15-re nemzetiszínű fonatot készítsetek!

Háromszínű zsinórfonás

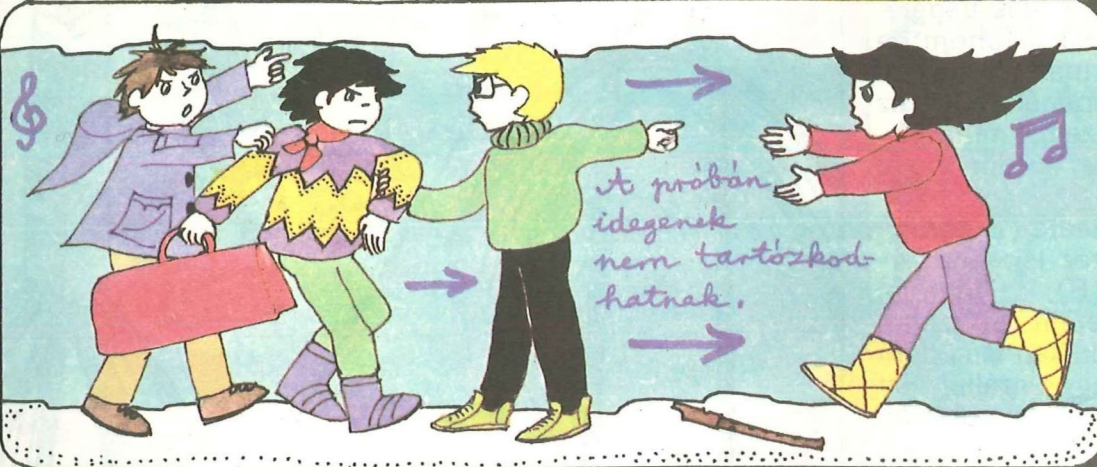
A KÉK KERÍTÉS

Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolgatnak rá...

-Ki ez a fiú, és mit hallgatózik itt? - kérdezte dühösen Körmi.
-Nem megy a muzsikálás sem... Nézzük meg, jön-e már Réka!
-javasolta Bence.

A fiú épp Bence furulyáját nézegette, amikor visszáérték. - El akarod lopni! - vádaskodott Bence. - Tűnés! - Ráncigálni kezdtek.

Szerencsére befutott Réka. - Azonnal engedjétek el! Pablo a vendégünk! Ő a nagy meglepetés! Igazi dél-amerikai indián !!!

-Bocsánat! - nyögte Körmi és Bence. Pablo megbékölt. Táskájából hangszereket vett elő, és muzsikálni kezdtek. Most aztán szóljám a zene!

